

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною

Цей Закон визначає організаційні та правові засади діяльності фізичних та юридичних осіб, пов'язаної з утворенням, збиранням, перевезенням, зберіганням, обробленням, переробкою, утилізацією, видаленням побічних продуктів тваринного походження, не призначених або визнаних непридатними для споживання людиною, продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною.

Розділ I ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

- 1) видалення побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - здійснення операцій (спалення, захоронення або інші методи, дозволені законодавством), що не призводять до утилізації побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною;
- 2) гній - будь-які екскременти і сеча сільськогосподарських тварин, крім риби, з підстилкою або без неї;
- 3) зберігання побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - тимчасове перебування побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, з метою їх подальшого оброблення, переробки, утилізації чи видалення на спеціально облаштованих майданчиках, у бункерах, контейнерах, холодильних установках, конструкція яких запобігає потраплянню побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, у ґрунт та водні об'єкти;
- 4) збирання побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - діяльність, пов'язана з прийманням, вилученням, перевезенням, зберіганням побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, з метою їх подальшого оброблення, переробки, утилізації чи видалення;
- 5) знезараження побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - заходи, спрямовані на знищення патогенних та умовно патогенних збудників у приміщеннях, обладнанні, інструментах, матеріалах, речовинах та побічних продуктах тваринного походження, не призначених для споживання людиною;

6) знешкодження побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - механічне, фізико-хімічне чи біологічне оброблення небезпечних побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, з метою зниження ризику поширення інфекційних хвороб;

7) критичні контрольні точки - етапи чи операції у процесі оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, під час яких можна відслідкувати та усунути ризики виробництва неякісних чи небезпечних продуктів тваринного походження, або продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною;

8) маркування побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - слова, описи, знаки, найменування торгової марки, зображення чи символи, що стосуються побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, чи продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, чи пов'язаних з ними послуг і розміщені на будь-якій упаковці, етикетці (стікері), споживчій тарі, контретикетці, кольєретці, ярлику, пробці, листку-вкладиші, документі, повідомленні, інших елементах упаковки, що супроводжують чи належать до таких продуктів;

9) обіг побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - види діяльності, пов'язаної з поводженням з побічними продуктами тваринного походження, не призначеними для споживання людиною, їх реалізацією або будь-якою іншою формою передачі на платній чи безоплатній основі відповідно до цього Закону;

10) оброблення, переробка побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - здійснення будь-яких технологічних операцій, пов'язаних із зміною фізичних чи біологічних властивостей побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, у тому числі шляхом стерилізації під тиском;

11) оператор ринку - суб'єкт господарювання, що вчиняє будь-які дії з побічними продуктами тваринного походження, не призначеними для споживання людиною, та бере участь у їх обігу;

12) перевезення побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, - транспортування побічних продуктів тваринного походження, не призначених для споживання людиною, від місць їх утворення або зберігання до місць та/або потужностей (об'єктів) з їх оброблення, переробки, утилізації чи видалення;

13) побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною (далі - побічні продукти тваринного походження), - туша або частини туш забитих, загиблих тварин, сировина та продукти тваринного походження, що не призначені або визнані непридатними для споживання людиною;

14) поводження з побічними продуктами тваринного походження - дії, спрямовані на утворення, збирання, перевезення, зберігання, оброблення, переробку, знешкодження, утилізацію, видалення, ввезення на територію України, вивезення з території України, транзит через територію України побічних продуктів тваринного походження;

15) потужності (об'єкти) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження - територія, споруди або комплекс споруд, приміщення, будівлі, обладнання та інші засоби, у тому числі транспортні засоби, що використовуються у процесі збирання, перевезення, зберігання, оброблення, переробки, знешкодження, утилізації та видалення побічних продуктів тваринного походження відповідно до цього Закону;

16) продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження - продукти, отримані в результаті однієї чи більше обробок, перетворень або етапів оброблення побічних продуктів тваринного походження, у тому числі з отриманням кормів тваринного походження, органічних добрив, покращувачів гумусу, ветеринарних, лікарських, медичних препаратів, засобів, пристроїв;

17) простежуваність побічних продуктів тваринного походження - можливість документально ідентифікувати оператора ринку, час, місце, предмет та інші умови обігу, достатні для встановлення походження побічних продуктів тваринного походження, на всіх етапах поводження з ними;

18) ризиковий матеріал - тканини тваринного походження, що мають високий рівень ризику інфікування збудником губчастоподібної енцефалопатії великої рогатої худоби: для тварин групи ризику віком до 12 місяців - головний мозок та кишківник повністю (від дванадцятипалої до прямої кишки), віком старше 12 місяців - череп разом з головним мозком та очима, спинний мозок, мигдалики та кишківник повністю;

19) розміщення на ринку - будь-яка операція щодо відчуження побічних продуктів тваринного походження або продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження третій особі або зберігання для постачання третім особам;

20) стерилізація під тиском - оброблення побічних продуктів тваринного походження після зменшення їх розміру до часток не більш як 50 міліметрів при температурі вище 133° С протягом не менш як 20 хвилин без перерви при абсолютному тиску не менш як 3 бари;

21) утилізація побічних продуктів тваринного походження - використання побічних продуктів тваринного походження як матеріальних ресурсів до або після здійснення оброблення, переробки, а також спалення з отриманням теплової енергії, пари, гарячої води тощо.

2. Термін "забруднююча речовина" вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про ветеринарну медицину".

Стаття 2. Сфера застосування цього Закону

1. Дія цього Закону поширюється на побічні продукти тваринного походження, продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження.

2. Дія цього Закону не поширюється на такі побічні продукти тваринного походження:

1) уся тушу або частини туш диких тварин, що не призначені для споживання людиною та не підозрюються в інфекції або впливі інфекційного захворювання, яке передається людині або тварині, крім водних організмів (гідробіонтів), виловлених з метою розміщення на ринку;

- 2) репродуктивний матеріал, призначений для селекційних цілей та відтворення;
- 3) мушлі молюсків з видаленими м'якими тканинами і плоттю;
- 4) побічні продукти тваринного походження із суден, що добуті у процесі їх промислу і скидаються в море, крім матеріалу, отриманого з потрошіння риби на борту, в якому виявлено ознаки хвороби, у тому числі паразитів, небезпечних для людини;
- 5) неперероблений корм для домашніх тварин у торгових мережах, де розділення і зберігання здійснюються виключно з метою постачання споживачеві безпосередньо на місці;
- 6) неперероблені корми, отримані в домашніх умовах, або тварини, вбиті в господарстві, де їх утримували, призначені для годування домашніх тварин, крім випадків, якщо в таких продуктах виявлено ознаки зараження інфекційними агентами, небезпечними для людини та тварини;
- 7) молоко та молочні продукти, не призначені для споживання людиною, що утворилися, зберігалися та утилізовані в господарстві, з якого вони походять;
- 8) продукти тваринного походження, радіаційне забруднення яких перевищує максимально допустимий рівень відповідно до законодавства.

Стаття 3. Законодавство про побічні продукти тваринного походження

1. Поводження з побічними продуктами тваринного походження регулюється цим Законом, Законом України "Про ветеринарну медицину", іншими нормативно-правовими актами України.

Розділ II

ПОВНОВАЖЕННЯ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБІЧНИМИ ПРОДУКТАМИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Стаття 4. Органи державного управління у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження

1. Державне управління у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження здійснюють Кабінет Міністрів України, центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини (компетентний орган), місцеві державні адміністрації.

Стаття 5. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження

1. До повноважень Кабінету Міністрів України у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження належить:
 - 1) забезпечення проведення державної політики у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження;

- 2) забезпечення розроблення і виконання загальнодержавних і міждержавних програм поводження з побічними продуктами тваринного походження;
- 3) спрямування та координація роботи центральних та місцевих органів виконавчої влади у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження;
- 4) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

Стаття 6. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження належить:

- 1) встановлення вимог до годівлі тварин побічними продуктами тваринного походження;
- 2) встановлення ветеринарно-санітарних вимог під час поводження з побічними продуктами тваринного походження;
- 3) встановлення ветеринарно-санітарних вимог до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження;
- 4) затвердження порядку ведення реєстру потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки та місць видалення побічних продуктів тваринного походження;
- 5) затвердження технічних умов, технологічних інструкцій щодо оброблення, переробки, утилізації та видалення побічних продуктів тваринного походження;
- 6) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

Стаття 7. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження

1. До повноважень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження належить:

- 1) здійснення державного контролю та нагляду у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження відповідно до вимог закону;
- 2) розроблення технологічних інструкцій щодо поводження з побічними продуктами тваринного походження;
- 3) вжиття невідкладних заходів у разі погіршення епізоотичної ситуації, пов'язаної з поводженням з побічними продуктами тваринного походження;
- 4) ведення реєстру потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки та місць видалення побічних продуктів тваринного походження;

- 5) встановлення обмеження на обіг побічних продуктів тваринного походження;
- 6) надання операторам ринку обов'язкових для виконання приписів щодо усунення порушень законодавства про побічні продукти тваринного походження;
- 7) вжиття заходів у межах своїх повноважень для усунення порушень цього Закону та притягнення винних осіб до відповідальності відповідно до закону;
- 8) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

Стаття 8. Повноваження місцевих державних адміністрацій у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження

1. До повноважень місцевих державних адміністрацій у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження належить:
 - 1) організація розроблення та забезпечення виконання регіональних і місцевих програм поведження з побічними продуктами тваринного походження;
 - 2) організація заходів щодо забезпечення ліквідації несанкціонованих і неконтрольованих звалищ побічних продуктів тваринного походження;
 - 3) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

Стаття 9. Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження

1. Органи місцевого самоврядування у сфері поведження з побічними продуктами тваринного походження забезпечують:
 - 1) затвердження місцевих і регіональних програм поведження з побічними продуктами тваринного походження та здійснення контролю за їх виконанням;
 - 2) ліквідацію несанкціонованих і неконтрольованих звалищ побічних продуктів тваринного походження;
 - 3) належне облаштування місць захоронення побічних продуктів тваринного походження;
 - 4) здійснення інших повноважень, передбачених законом.

Розділ III КАТЕГОРІЇ ПОБІЧНИХ ПРОДУКТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Стаття 10. Категорії побічних продуктів тваринного походження

1. Побічні продукти тваринного походження належать до категорій I - III залежно від ступеня ризику для здоров'я людини та тварини.
2. Поведження з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорій I - III, здійснюється згідно з порядком, затвердженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики, за

погодженням з центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

Стаття 11. Побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії I

1. Побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії I, є:

1) туші та їх частини, у тому числі шкіра:

тварин, підозрюваних у зараженні губчастоподібною енцефалопатією;

тварин, забитих (загиблих) у результаті вжиття заходів з ліквідації губчастоподібної енцефалопатії;

тварин, що використовуються для наукових цілей;

диких тварин, що підозрюються у зараженні хворобами, які передаються людям або тваринам;

тварин із зоопарку та цирку;

2) ризиковий матеріал та уся туша або частини туш загиблих тварин, в яких не видалено ризиковий матеріал на момент утилізації чи видалення;

3) побічні продукти тваринного походження, зібрані в результаті очищення стічних вод згідно з правилами вжиття ветеринарно-санітарних заходів з потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії I, або підприємств, де видаляється ризиковий матеріал;

4) небезпечні побічні продукти тваринного походження, що не підлягають утилізації (побічні продукти тваринного походження, заражені чи забруднені збудниками сибірки, емфізематозного карбункула, чуми великої рогатої худоби, ящура, чуми верблюдів, сказу, туляремії, правця, злоякісного набряку, катаральної лихоманки великої рогатої худоби і овець, африканської чуми свиней, ботулізму, сапу, міксоматозу, геморагічної хвороби кролів, грипу птахів, хвороби Ньюкасла);

5) суміші побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії I, з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії II та/або III.

Стаття 12. Побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії II

1. Побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії II, є:

1) туші та їх частини, крім зазначених у статті 13 цього Закону, тварин, що загинули від інфекційних хвороб, у тому числі тварин, підозрюваних у зараженні та/або захворюванні, а також репродуктивний матеріал, не призначений для селекційних цілей, плоди, ембріони, відходи інкубації, отримані від таких тварин;

2) побічні продукти тваринного походження, що містять забруднюючі речовини, які перевищують допустимий рівень, встановлений згідно із законодавством;

- 3) продукти тваринного походження, визначені непридатними для споживання людиною у зв'язку із зараженням інфекційними хворобами;
- 4) залишки, зібрані в результаті очищення стічних вод згідно з правилами вжиття ветеринарно-санітарних заходів з потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії II, або з боєнь, крім тих, що є побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії I, або контактували з такими побічними продуктами тваринного походження;
- 5) продукти тваринного походження, які імпортовані/експортовані і не відповідають вимогам законодавства щодо якості та безпечності харчових продуктів;
- 6) гній;
- 7) суміші побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії II, з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії III.

Стаття 13. Побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії III

1. Побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії III, є:
 - 1) туші та їх частини або органи сільськогосподарських тварин і птиці, диких тварин, які внаслідок передзабійного огляду визнані придатними для споживання людиною, але після забою з будь-яких причин не використані для такого споживання, крім жуйних тварин, що потребують дослідження на губчастоподібну енцефалопатію;
 - 2) туші жуйних тварин та їх частини, які досліджені на губчастоподібну енцефалопатію з негативним результатом, у тому числі шкіра та її обрізки, роги і копита, включаючи фаланги і зап'ясток, п'ясток, передплесну і плесну кістки;
 - 3) побічні продукти тваринного походження, що утворюються під час виробництва продукції, призначеної для споживання людиною, у тому числі жирова тканина забитих на бійні тварин, в яких не виявлено ознак захворювання, знежирені кістки, шкварки, шлам з центрифуги або сепаратора від переробки молока;
 - 4) побічні продукти тваринного походження з інкубатора, яйця, яйцепродукти, у тому числі пір'я, голови, лапи, яєчна шкаралупа, забиті курчата, що походять від птиці, в якій не виявлено ознак захворювання інфекційними хворобами, що можуть передаватися людині або тварині;
 - 5) кров тварин, які не виявляли ознак захворювання, що передається через кров людині чи тварині, і були забиті на бійні після того, як їх визнано придатними на забій для споживання людиною;
 - 6) кров, плацента, шерсть, пір'я, щетина, роги, копита, отримані від живих тварин, які не виявляли ознак захворювання, що передається людині або тварині, крім крові жуйних тварин, що потребують дослідження на губчастоподібну енцефалопатію;
 - 7) водні організми (гідробіонти) та їх частини, крім морських ссавців, у яких не виявлено ознак захворювання інфекційними хворобами, що можуть передаватися людині або тварині, виловлені з метою розміщення на ринку;

8) побічні продукти тваринного походження з водних організмів (гідробіонтів), виловлених з метою розміщення на ринку, які утворюються під час виробництва продукції для споживання людиною;

9) туші та/або частини туш гризунів, зайцеподібних хутрових звірів, крім побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорій I і II;

10) корми тваринного походження, що не використовуються для годівлі тварин, у тому числі через проблеми виробництва або дефекти упаковки чи інші дефекти, що не становлять ризику для людини або тварини;

11) харчові продукти тваринного походження, що є непридатними для споживання людиною, але безпечними для здоров'я тварини.

Стаття 14. Поводження з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії I

1. Побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії I, підлягають виключно видаленню.

2. Ввезення побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії I, на територію України заборонено.

Стаття 15. Поводження з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії II

1. Побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії II, повинні бути:

1) перероблені на органічні добрива після обов'язкового оброблення шляхом стерилізації під тиском;

2) компостовані або перетворені на біогаз після оброблення шляхом стерилізації під тиском або іншими рівноцінними методами - для молока і молочних продуктів, яєць і яйцепродуктів, якщо компетентним органом не встановлено ризику поширення інфекційних хвороб;

3) оброблені шляхом стерилізації під тиском або іншими рівноцінними методами та використані для фармацевтичного, хірургічного, промислового або сільськогосподарського виробництва, крім виробництва кормів.

Стаття 16. Поводження з побічними продуктами тваринного походження, що належать до категорії III

1. Продукти тваринного походження, що належать до категорії III, повинні бути:

1) оброблені шляхом стерилізації під тиском або іншими рівноцінними методами і використані для виробництва кормів тваринного походження, крім тих побічних продуктів тваринного походження, що змінилися шляхом розкладання або псування та становлять ризик для здоров'я людини або тварини;

2) перероблені на органічні добрива, компостовані або перетворені на біогаз;

3) оброблені шляхом стерилізації під тиском або іншими рівноцінними методами та використані для фармацевтичного, хірургічного, промислового або сільськогосподарського виробництва;

4) перероблені відповідно до технологій, необхідних для виробництва продукції.

Стаття 17. Інше поводження з побічними продуктами тваринного походження

1. Побічні продукти тваринного походження, за умови дотримання ветеринарно-санітарних вимог, можуть бути представлені на виставках, ярмарках, використовуватися для діагностики, освітніх та дослідницьких цілей з подальшою обов'язковою утилізацією/видаленням або поверненням їх оператору ринку.

Стаття 18. Поводження з продуктами оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження

1. Продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорій II і III, на потужностях (об'єктах), зареєстрованих в установленому порядку, можуть бути розміщені на ринку чи утилізовані відповідно до законодавства.

2. Продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження після їх утворення повинні негайно маркуватися оператором ринку та містити інформацію, чітко викладену українською мовою у формі, що привертає увагу і не стирається, а саме:

1) категорію побічних продуктів тваринного походження, з якої виготовлено продукт;

2) назву продукту;

3) ім'я або найменування виробника та адресу чи місцезнаходження виробничих потужностей;

4) якісний та кількісний склад компонентів;

5) інструкцію для застосування та всі рекомендації стосовно безпеки чи можливих наслідків споживання (використання).

3. Забороняється використовувати продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження для годівлі жуйних тварин, якщо такі продукти чи корми містять тваринний білок жуйних тварин, крім молока та молочних продуктів.

4. Забороняється годівля сільськогосподарських тварин, крім хутрових звірів, залишками харчових продуктів, відходами закладів харчування або кормовими матеріалами, що містять або походять з відходів закладів громадського харчування.

5. Забороняється використовувати для годівлі тварин продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, утворені після оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорій I і II.

Стаття 19. Органічні добрива та покращувачі гумусу

1. Органічні добрива та покращувачі гумусу, утворені в результаті оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, можуть бути розміщені на ринку і використовуватися за умови, що вони отримані з побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії II або III, та:

1) вироблені на зареєстрованих в установленому порядку потужностях (об'єктах) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження;

2) утворені внаслідок перетворення побічних продуктів тваринного походження на біогаз або компост.

2. У разі використання м'ясо-кісткового борошна, оброблених білків як органічних добрив чи покращувачів гумусу вони мають змішуватися з компонентом, що виключає подальше використання суміші для годівлі тварин.

Розділ IV ОПЕРАТОРИ РИНКУ

Стаття 20. Обов'язки та права операторів ринку у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження

1. Оператори ринку у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження незалежно від форми власності зобов'язані:

1) направляти утворені на їхніх потужностях побічні продукти тваринного походження на оброблення, переробку з метою подальшої утилізації або для здійснення операцій з видалення;

2) розробляти, вводити в дію та застосовувати постійно діючі процедури, засновані на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, а також забезпечувати належну підготовку осіб, відповідальних за постійно діючі процедури під час оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження;

3) залучати спеціалістів ветеринарної медицини для визначення категорій, до яких належать побічні продукти тваринного походження, що утворюються на їх потужностях (об'єктах) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, відповідно до цього Закону;

4) відшкодовувати шкоду, завдану юридичній чи фізичній особі внаслідок порушення встановлених правил поводження з побічними продуктами тваринного походження, відповідно до закону;

5) забезпечувати:

безперешкодний доступ державних інспекторів, які здійснюють державний контроль, до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження та відбір зразків побічних продуктів тваринного походження та продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження на зазначених потужностях (об'єктах), а також надавати на вимогу державних інспекторів документи, необхідні для здійснення державного контролю;

фіксацію факту виконаних робіт з оброблення, переробки, утилізації побічних продуктів тваринного походження на власних потужностях (об'єктах) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження із складенням акта виконаних робіт;

складення акта приймання-передачі та акта виконаних робіт у разі надання послуг з оброблення, переробки, утилізації чи видалення відповідно до договору про надання послуг з оброблення, переробки, утилізації чи видалення побічних продуктів тваринного походження;

створення належних санітарних умов на потужностях (об'єктах) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження під час поводження з такими продуктами та роздільне збирання даних продуктів;

ведення обліку та надання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, інформації про кількість і якість утворюваних побічних продуктів тваринного походження;

ведення обліку руху побічних продуктів тваринного походження відповідно до їх категорій та надання центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, відповідної інформації;

якість продукції та достовірність інформації, що надається споживачу, а також відповідність такої інформації вимогам законодавства;

б) вживати заходів для забезпечення належного поводження з небезпечними побічними продуктами тваринного походження, що не підлягають утилізації, відповідно до цього Закону;

7) дотримуватися інших вимог законодавства щодо поводження з побічними продуктами тваринного походження.

2. Якщо оператор ринку має підстави вважати, що продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, які він ввів в обіг, можуть становити небезпеку для здоров'я людини та тварини, він протягом дня письмово, а також за допомогою телекомунікаційних та електронних засобів зв'язку інформує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, органи місцевого самоврядування про це, а також про заходи, вжиті для запобігання виникненню ризиків для людини та тварини.

3. Оператор ринку щомісяця звітує центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, про свою діяльність для запобігання виникненню або зменшення ризиків, що становлять побічні продукти тваринного походження та продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, які він ввів або вводить в обіг.

4. У разі встановлення під час здійснення державного контролю невідповідності потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження вимогам законодавства оператор ринку зобов'язаний вжити необхідних заходів для усунення такої невідповідності.

5. Оператор ринку, що провадить діяльність з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження та має намір припинити діяльність, зобов'язаний письмово

повідомити про це центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, за місцезнаходженням такої потужності (об'єкта) не пізніше ніж за два місяці до дати припинення діяльності та оприлюднити інформацію про припинення діяльності в засобах масової інформації.

6. Оператори ринку, що здійснюють перевезення побічних продуктів тваринного походження, зобов'язані перевозити такі продукти з використанням транспортних засобів та герметичних контейнерів для перевезення побічних продуктів тваринного походження, які унеможливають витік рідин від таких продуктів, доступ до побічних продуктів тваринного походження птахів, тварин, гризунів та мають конструкцію, що забезпечує ефективне очищення та дезінфекцію.

7. Оператори ринку незалежно від форми власності мають право на:

1) будівництво та експлуатацію потужностей (об'єктів) поводження з побічними продуктами тваринного походження з урахуванням вимог цього Закону;

2) зберігання побічних продуктів тваринного походження відповідно до ветеринарно-санітарних вимог;

3) внесення центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, пропозицій щодо розміщення, проектування, будівництва та експлуатації потужностей (об'єктів) поводження з побічними продуктами тваринного походження;

4) участь у розробленні та виконанні місцевих, регіональних та загальнодержавної програм поводження з побічними продуктами тваринного походження;

5) надання послуг з оброблення, переробки, утилізації чи видалення побічних продуктів тваринного походження з дотриманням вимог цього Закону;

6) одержання від центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, належним чином оформлених документів про здійснення державного контролю за потужностями (об'єктами) поводження з побічними продуктами тваринного походження, що перебувають в управлінні оператора ринку, в тому числі приписи, розпорядження, протоколи, документи, на підставі яких оператор ринку або його посадові особи притягаються до відповідальності, а також інформації, пов'язаної із здійсненням державного контролю за такими потужностями (об'єктами).

Стаття 21. Вимоги до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження

1. Потужності (об'єкти) з оброблення, переробки продуктів тваринного походження повинні відповідати ветеринарно-санітарним вимогам.

2. Потужності (об'єкти) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження повинні мати виробничі, складські приміщення, інженерне забезпечення з газо-, електро-, водопостачання, водовідведення, очисні споруди та іншу необхідну інфраструктуру.

3. Потужності (об'єкти) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження повинні бути:

- 1) розміщені окремо від бійні або інших підприємств, на яких переробляються харчові продукти чи виробляються продукти тваринного походження;
 - 2) забезпечені технологічним обладнанням, спеціалізованим транспортом, що гарантує заявлений обсяг оброблення, переробки відповідно до ветеринарно-санітарних вимог;
 - 3) забезпечені кваліфікованим персоналом.
4. Потужності (об'єкти) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії III, повинні бути відокремлені від потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорій I і II.
 5. Розташування будівель, споруд, інших засобів на території потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження повинно забезпечувати можливість переміщення транспортних засобів таким чином, щоб шляхи перевезення побічних продуктів тваринного походження і продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження не перетиналися.
 6. Розміщення потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження повинно здійснюватися з дотриманням усіх вимог щодо планування і забудови, санітарно-захисних зон відповідно до законодавства.
 7. Ветеринарно-санітарні вимоги до потужностей (об'єктів) з оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики.

Стаття 22. Простежуваність

1. Оператори ринку на всіх стадіях утворення та обігу побічних продуктів тваринного походження повинні забезпечувати простежуваність таких продуктів.
2. Оператори ринку, що здійснюють поводження з побічними продуктами тваринного походження, зобов'язані вести облік таких продуктів і супровідної документації.
3. Документація, якою супроводжуються побічні продукти тваринного походження або продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження під час перевезення, має включати інформацію про походження, пункт призначення, кількість та категорію таких продуктів, їх опис та маркування відповідно до законодавства.
4. Оператори ринку повинні бути здатні встановити інших операторів ринку, які постачають їм побічні продукти тваринного походження та продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження. Така інформація має бути доступною центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, за його запитом.
5. Оператори ринку повинні бути здатні встановити операторів ринку, до яких направляють побічні продукти тваринного походження. Така інформація має бути доступною центральному органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, за його запитом.

6. Для забезпечення простежуваності продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що вводяться в обіг або ймовірно будуть введені в обіг, повинні бути марковані відповідно до вимог цього Закону.

Стаття 23. Система аналізу ризиків у критичних контрольних точках

1. Оператори ринку повинні проводити із складенням відповідного акта внутрішні перевірки на своїх потужностях (об'єктах), засновані на принципах системи аналізу ризиків у критичних контрольних точках, під час провадження таких видів діяльності:

- 1) оброблення, переробка побічних продуктів тваринного походження;
- 2) перетворення побічних продуктів тваринного походження на біогаз чи компост.

2. Оператори ринку повинні забезпечити, щоб побічні продукти тваринного походження та продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, які не відповідають вимогам цього Закону, не залишали межі їхніх потужностей (об'єктів), крім випадків, коли це здійснюється з метою видалення, зокрема якщо:

1) на потужності, на яких здійснюється оброблення, переробка побічних продуктів тваринного походження, що належать до категорії II або III, потрапили побічні продукти тваринного походження, що належать до категорії I;

2) на потужності, на яких здійснюється оброблення, переробка, утилізація чи видалення побічних продуктів тваринного походження, потрапили побічні продукти тваринного походження або продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, радіаційне забруднення яких перевищує максимально допустимий рівень відповідно до законодавства.

3. Оператори ринку повинні, зокрема:

1) виявляти будь-які ризики для здоров'я людини та тварини, які мають бути усунені або зменшені до прийняттого рівня та яким треба запобігти;

2) виявляти критичні контрольні точки на етапах чи операціях, на яких контроль є необхідним для запобігання або усунення небезпеки або її зменшення до прийняттого рівня;

3) вживати коригувальних дій, якщо за результатами проведення моніторингу на виробництві визначено, що критична контрольна точка не перебуває під контролем;

4) проводити перевірки з метою підтвердження ефективності заходів, зазначених у пунктах 1 - 3 цієї частини, та складати відповідні акти.

4. Якщо процес оброблення, переробки, зберігання або реалізації зазнає змін, оператори ринку повинні внести відповідні зміни до системи аналізу ризиків у критичних контрольних точках.

Стаття 24. Фінансування заходів, пов'язаних з утилізацією та видаленням побічних продуктів тваринного походження

1. Утилізація та видалення побічних продуктів тваринного походження здійснюються за рахунок коштів оператора ринку.

2. Фінансування заходів, пов'язаних з утилізацією та видаленням побічних продуктів тваринного походження, може здійснюватися за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів, інших джерел, не заборонених законом, шляхом надання суб'єктам господарювання дотацій (субсидій) для часткової компенсації витрат, пов'язаних з утилізацією та видаленням побічних продуктів тваринного походження.

Порядок використання коштів, передбачених у Державному бюджеті України для фінансування заходів, пов'язаних з утилізацією та видаленням побічних продуктів тваринного походження, затверджується Кабінетом Міністрів України.

Розділ V

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПОБІЧНІ ПРОДУКТИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Стаття 25. Відповідальність за порушення законодавства про побічні продукти тваринного походження

1. Особи, винні в порушенні норм цього Закону, несуть відповідальність відповідно до закону.

2. Оператори ринку (юридичні особи, фізичні особи - підприємці) у разі порушення законодавства про побічні продукти тваринного походження несуть таку відповідальність:

1) утилізація чи видалення побічних продуктів тваринного походження та продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження у спосіб, що суперечить вимогам цього Закону, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від двадцяти трьох до тридцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - від восьми до п'ятнадцяти мінімальних заробітних плат;

2) оброблення побічних продуктів тваринного походження без отримання експлуатаційного дозволу, якщо обов'язковість його отримання встановлена законом, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від тридцяти до тридцяти восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - від двадцяти трьох до тридцяти мінімальних заробітних плат;

3) невпровадження на потужностях постійно діючих процедур, заснованих на принципах системи аналізу небезпечних факторів та контролю у критичних точках, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від тридцяти до сімдесяти п'яти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - від трьох до п'ятнадцяти мінімальних заробітних плат;

4) введення в обіг неправильно маркованих продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від п'яти до восьми мінімальних заробітних плат із відкликанням та/або вилученням з обігу таких продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, на фізичних осіб - підприємців - від трьох до п'яти мінімальних заробітних плат із відкликанням та/або вилученням з обігу таких продуктів оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження;

5) порушення вимог щодо забезпечення простежуваності та ведення документації (актів, протоколів) -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від трьох до п'яти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - від двох до трьох мінімальних заробітних плат;

б) неповідомлення оператором ринку центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, органів місцевого самоврядування про продукти оброблення, переробки побічних продуктів тваринного походження, що можуть становити небезпеку для здоров'я людей та тварин, які він ввів в обіг, відповідно до вимог цього Закону -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від тридцяти до тридцяти восьми мінімальних заробітних плат із відкликанням та/або вилученням з обігу таких продуктів, на фізичних осіб - підприємців - від двадцяти трьох до тридцяти мінімальних заробітних плат із відкликанням та/або вилученням з обігу таких продуктів;

7) використання операторами ринку, що здійснюють перевезення побічних продуктів тваринного походження, транспортних засобів без застосування герметичних контейнерів, що унеможливають витік з них рідин, доступ до побічних продуктів тваринного походження птахів, тварин, гризунів, а також контейнерів, конструкція яких не забезпечує ефективне очищення та дезінфекцію, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від восьми до дванадцяти мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - від п'яти до восьми мінімальних заробітних плат;

8) невиконання законних вимог (приписів) посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, щодо усунення порушень законодавства про побічні продукти тваринного походження -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від п'яти до восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - від трьох до п'яти мінімальних заробітних плат;

9) ненадання або надання недостовірної інформації, передбаченої цим Законом, за запитами посадових осіб центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, -

тягне за собою накладення штрафу на юридичних осіб від п'яти до восьми мінімальних заробітних плат, на фізичних осіб - підприємців - від трьох до п'яти мінімальних заробітних плат.

3. Під час визначення розміру штрафу враховується ступінь ризику для здоров'я людей і тварин.

4. Проведення у справах про порушення законодавства про побічні продукти тваринного походження стосовно юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців здійснюється відповідно до вимог цього Закону.

5. Справи про правопорушення, передбачені частиною другою цієї статті, розглядаються центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, та його територіальними органами, за результатами розгляду вноситься постанова.

Від імені центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, його територіальних органів розглядати справи про правопорушення і накладати стягнення мають право головні державні інспектори та їх заступники.

Штраф може бути накладено на юридичну особу, фізичну особу - підприємця протягом шести місяців з дня виявлення порушення, але не пізніше як через один рік з дня його вчинення.

6. Підставою для розгляду справи про правопорушення, передбачені частиною другою цієї статті, є протокол. Протокол за результатами здійснення заходу державного контролю мають право складати державні інспектори центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, його територіальних органів. Протокол складається у двох примірниках. Один примірник протоколу вручається оператору ринку або уповноваженій ним особі, другий зберігається у центральному органі виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, його територіальних органах.

Форма протоколу затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної аграрної політики. У протоколі зазначаються: дата і місце його складення, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка склала протокол, відомості про оператора ринку (найменування та місцезнаходження юридичної особи, прізвище, ім'я, по батькові фізичної особи - підприємця), дата, місце та суть правопорушення, характер та розмір заподіяної шкоди, якщо така мала місце, інші відомості, необхідні для вирішення справи.

Протокол про правопорушення підписується особою, яка його склала, та фізичною особою - підприємцем, яка притягається до відповідальності за порушення законодавства про побічні продукти тваринного походження, або уповноваженою нею особою, а в разі провадження у справі щодо оператора ринку - юридичної особи - уповноваженою ним особою.

У разі відмови від підписання протоколу фізичною особою - підприємцем, яка притягається до відповідальності за порушення законодавства про побічні продукти тваринного походження, або уповноваженою нею особою, а в разі провадження у справі щодо оператора ринку - юридичної особи - уповноваженою ним особою у протоколі робиться відповідний запис. Зазначені особи мають право надати пояснення і зауваження щодо змісту протоколу, які додаються до нього, а також зазначити мотиви своєї відмови від підписання протоколу.

7. Справа про правопорушення розглядається в п'ятнадцятиденний строк з дня одержання центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у галузі

ветеринарної медицини, його територіальними органами протоколу про правопорушення, передбачені частиною другою цієї статті.

8. Штраф сплачується не пізніше п'ятнадцяти днів з дня вручення оператору ринку або отримання ним копії постанови про накладення штрафу.

9. Копія завіреного банком платіжного документа, що засвідчує факт сплати штрафу у повному обсязі, надсилається до органу, який виніс постанову про накладення штрафу.

10. У разі якщо штраф не сплачено у строки, встановлені частиною восьмою цієї статті, примусове виконання постанови про накладення штрафу здійснюється державною виконавчою службою в порядку, встановленому Законом України "Про виконавче провадження".

11. Сума штрафів зараховується до державного бюджету.

12. Постанову у справі про порушення законодавства про побічні продукти тваринного походження може бути оскаржено оператором ринку до вищого органу або до суду.

Розділ VI

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У СФЕРІ ПОВОДЖЕННЯ З ПОБІЧНИМИ ПРОДУКТАМИ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

Стаття 26. Міжнародне співробітництво у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження

1. Міжнародне співробітництво у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження здійснюється шляхом:

- 1) участі в роботі міжнародних організацій, конференцій, симпозіумів, виставок тощо;
- 2) укладання міжнародних договорів.

2. У разі якщо міжнародними договорами, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, встановлені інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, застосовуються правила міжнародних договорів.

Розділ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності через рік з дня, наступного за днем його опублікування, крім пункту 3 цього розділу, який набирає чинності з дня, наступного за днем опублікування цього Закону.

2. Внести зміни до таких законів України:

1) у Законі України "Про відходи" (Відомості Верховної Ради України, 1998 р., N 36 - 37, ст. 242 із наступними змінами):

а) абзац двадцять другий статті 1 виключити;

б) статтю 4 після частини першої доповнити новою частиною такого змісту:

"Дія цього Закону не поширюється на відносини у сфері поводження з побічними продуктами тваринного походження, не призначені для споживання людиною".

У зв'язку з цим частину другу вважати частиною третьою;

в) статтю 35² виключити;

2) у Законі України "Про ветеринарну медицину" (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., N 5 - 6, ст. 53; 2009 р., N 6, ст. 22; 2012 р., N 4, ст. 17; 2014 р., N 23, ст. 873):

а) у статті 1 термін "неістівні продукти тваринного походження" викласти в такій редакції:

"неістівні продукти тваринного походження - побічні продукти тваринного походження, не призначені для споживання людиною, а також ті, які не використовуються для споживання людиною, але використовуються для фармацевтичних, хірургічних, сільськогосподарських та промислових цілей";

б) пункт 17 частини сьомої статті 7 викласти в такій редакції:

"17) здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду за поводженням з побічними продуктами тваринного походження, не призначеними для споживання людиною";

в) частину шосту статті 50 виключити.

3. Кабінету Міністрів України протягом року з дня, наступного за днем опублікування цього Закону:

подати до Верховної Ради України пропозиції щодо внесення змін до законів України, що впливають з цього Закону;

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

забезпечити перегляд і скасування міністерствами та іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів, що суперечать цьому Закону;

забезпечити набрання чинності нормативно-правовими актами, зазначеними в абзацах третьому - п'ятому цього пункту, одночасно з набранням чинності цим Законом.

Президент України

П. ПОРОШЕНКО

м. Київ

7 квітня 2015 року

N 287-VIII